

*การพัฒนาารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย

Development of Life Skills Promotion Activities
to Enhance Leadership in Early Childhood

อัญชลี ยอดบุญเรือง* | Unachalee Yodboonruang*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

Chiang Rai Primary Educational Service Area Office4

*Corresponding author e-mail: kruunachalee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมศักยภาพเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเชียงรายของ 2) เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำของเด็กปฐมวัย และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ โดยใช้แนวคิด LIFE-LEAD Model ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์ทฤษฎีและบริบทจริง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การคิดยืดหยุ่น การควบคุมอารมณ์ การริเริ่มภาวะผู้นำ การเสริมพลัง ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 โรงเรียนอนุบาลเชียงรายของ จำนวน 32 คน ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนที่ออกแบบในระยะเวลา 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ แบบประเมินทักษะชีวิต แบบประเมินภาวะผู้นำ แบบบันทึกพฤติกรรมรายบุคคล และแบบสัมภาษณ์ครู วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ t-test และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนอนุบาลเชียงรายของได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตผ่านโครงการที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตจริงของเด็ก ได้แก่ กิจกรรมสภากาชาด กิจกรรมทำห้องชีวิตพัฒนานิสัย และกิจกรรม 5 ส. โดยใช้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และลงมือปฏิบัติจริง 2) เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในด้านความกล้าแสดงออก ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยรวมเพิ่มขึ้นจาก 2.94 เป็น 4.41 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์เชิงบวกของ LIFE-LEAD Model และ 3) LIFE-LEAD Model ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน สามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการออกแบบกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนปฐมวัยอื่นได้

คำสำคัญ: ทักษะชีวิต; ภาวะผู้นำ; เด็กปฐมวัย

* Received: 5 June 2025, Revised: 22 July 2025, Accepted: 29 July 2025

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the implementation of activities under the Early Childhood Potential Enhancement Project at Anuban Chiangkhong School, (2) examine the effects of life skills promotion activities on leadership behaviors in early childhood, and (3) propose a systematic approach for promoting life skills to develop leadership in early childhood. The LIFE-LEAD Model, developed through theoretical synthesis and real-life context analysis, consists of eight key components: life skills, interpersonal skills, flexible thinking, emotional regulation, leadership initiation, empowerment, accountability, and decision-making. This research employed a quasi-experimental research design. The sample group consisted of 32 kindergarten students from Anuban Chiangkhong School who participated in a series of structured activities over an eight-week period. The research instruments included experience-based activity plans, life skills assessment forms, leadership behavior assessment forms, individual behavioral observation forms, and teacher interview protocols. Quantitative data were analyzed using t-test statistics, while qualitative data were analyzed using content analysis. The research findings revealed that (1) the school implemented life skills development activities aligned with children's real-life experiences through three core programs: the Mini Council, the Five-Room Behavior Program, and the 5S Program, all of which emphasized participatory and hands-on learning approaches; (2) children who participated in the activities showed statistically significant improvements in leadership behaviors—including assertiveness, responsibility, and decision-making—with the overall mean score increasing from 2.94 to 4.41, indicating the positive impact of the LIFE-LEAD Model; and (3) the LIFE-LEAD Model developed by the researcher, with its eight integrated components, provides a practical and adaptable framework for designing activities in early childhood education settings and can be effectively applied to other preschool contexts.

Keywords: Life Skills; Leadership; Early Childhood

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นช่วงเวลาสำคัญของพัฒนาการมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลในระยะยาว เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสมองและพฤติกรรมที่รวดเร็วและสามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่ได้รับในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Morrison, 2000) ดังนั้นการจัดการศึกษาที่เหมาะสมในช่วงวัยนี้จะเป็นรากฐานในการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม (NAEYC, 2009) รวมถึงสอดคล้องกับ **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560** ซึ่งกำหนดให้การพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมตามพัฒนาการแต่ละด้าน โดยเน้นการจัดประสบการณ์ที่หลากหลายผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจริง และการใช้ชีวิตประจำวันเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในศตวรรษที่ 21 เด็กไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาทางพฤติกรรม อารมณ์ และการอยู่ร่วมในสังคม หากขาดการเตรียมพร้อมที่เหมาะสม การปลูกฝังทักษะชีวิตจึงถือเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้เด็กสามารถ

ตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ควบคุมอารมณ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ (WHO, 1997; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

ทักษะชีวิตในเด็กปฐมวัยจึงไม่ได้จำกัดเฉพาะการรู้จักตนเองหรือการช่วยเหลือตนเองเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับตัวต่อสถานการณ์ การควบคุมอารมณ์ และการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (กานต์วี ดาวเรือง, 2558; ขนิษฐา สุขทวี, 2562) โดยทักษะเหล่านี้สามารถส่งเสริมได้ผ่านกิจกรรมที่มีความหมายและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งหากปลูกฝังตั้งแต่ช่วงปฐมวัยจะมีผลต่อพฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของเด็กในระยะยาว (Galinsky, 2010)

ในยุคศตวรรษที่ 21 การพัฒนาเด็กปฐมวัยไม่ได้มุ่งเน้นเพียงด้านความรู้พื้นฐาน แต่ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของพลเมืองคุณภาพในอนาคต (Katz, 1993) อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาระดับปฐมวัยในหลายแห่งยังขาดกระบวนการจัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการส่งเสริมภาวะผู้นำอย่างเป็นระบบ ทำให้เด็กขาดโอกาสในการฝึกฝนความกล้าแสดงออก การริเริ่ม การตัดสินใจ และการรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และวิถีชีวิตในปัจจุบัน ทำให้เด็กปฐมวัยต้องการทักษะชีวิตมากขึ้น เพื่อเผชิญกับสถานการณ์รอบตัวอย่างเหมาะสม โรงเรียนอนุบาลเชียงของ ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ได้ริเริ่มการออกแบบกิจกรรมที่บูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำในเด็กอย่างเป็นระบบ แต่กระบวนการพัฒนารูปแบบและการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมเหล่านี้ยังไม่มีการศึกษาอย่างเป็นทางการและครอบคลุม ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญที่ควรได้รับการวิจัยในครั้งนี้

โรงเรียนอนุบาลเชียงของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยมีทักษะชีวิตและภาวะผู้นำ ดังนั้นจึงได้จัดทำ **แผนการจัดประสบการณ์** เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านดังกล่าว โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับกิจกรรม 3 รูปแบบ ได้แก่ (1) **กิจกรรมสภาจิว** เพื่อฝึกการมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำ (2) **กิจกรรมห้าห้องชีวิตพัฒนานิสัย** เพื่อสร้างวินัยและความรับผิดชอบ และ (3) **กิจกรรม 5 ส.** เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบและการจัดการตนเอง กิจกรรมทั้งหมดได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับแนวคิด LIFE-LEAD Model และมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม โดยเน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง และความต่อเนื่องในบริบทของห้องเรียน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาสภาพการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต และศึกษาผลที่เกิดขึ้นต่อพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สามารถขยายผลไปสู่โรงเรียนอื่นๆ และเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (ศิริมงคล ทนทอง และสันติ วิจิทธิภรณ์, 2567)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลเชียงของดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมศักยภาพเด็กปฐมวัยอย่างไร และกิจกรรมเหล่านั้นมีลักษณะและกระบวนการดำเนินงานเป็นอย่างไร
2. กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตมีผลต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำของเด็กปฐมวัยอย่างไร ทั้งในด้านความกล้าแสดงออก ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ
3. แนวทางหรือรูปแบบการส่งเสริมทักษะชีวิตที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะอย่างไร จึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบในบริบทของโรงเรียนระดับปฐมวัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

1.1 การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบ LIFE-LEAD Model ในการส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย โดยแบ่งกระบวนการออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1.1.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและใช้ LIFE-LEAD Model ผ่านกิจกรรมที่ออกแบบเฉพาะ

1.1.3 ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลการใช้โมเดลและสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาแนวทางต่อไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 60 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2/2 จำนวน 32 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากชั้นเรียนที่มีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ออกแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาและประยุกต์ใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 แผนการจัดประสบการณ์ตาม LIFE-LEAD Model

เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยอิงจากองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านของ LIFE-LEAD Model ได้แก่ ทักษะชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การคิดอย่างยืดหยุ่น การควบคุมอารมณ์ ภาวะ

ผู้นำเบื้องต้น การเสริมพลัง ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ โดยครอบคลุมกิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมสภากีฬ กิจกรรมห้าห้องชีวิตพัฒนานิสัย และกิจกรรม 5 ส. ซึ่งมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

3.2 แบบประเมินทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย

เป็นแบบประเมินพฤติกรรมตามตัวชี้วัดทักษะชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ การจัดการอารมณ์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Likert Scale) เพื่อวัดพฤติกรรมของเด็กทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

3.3 แบบประเมินภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย

เป็นแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำในระดับที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ครอบคลุมด้านการริเริ่ม ความกล้าแสดงออก การรับผิดชอบ การตัดสินใจ และการเป็นผู้นำในกิจกรรมหรือความร่วมมือ โดยจัดทำเป็นแบบประเมิน 3 ระดับ ได้แก่ 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ปรับปรุง) เพื่อใช้เก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้โมเดล

3.4 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคลระหว่างการดำเนินกิจกรรม โดยแบ่งตามองค์ประกอบของ LIFE-LEAD Model ซึ่งครูผู้สังเกตจะจดบันทึกพฤติกรรมเด่นของเด็กในแต่ละด้าน

3.5 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนปฐมวัยในโรงเรียน

เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์ครูผู้สอนเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กภายหลังเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลของกิจกรรม ความเหมาะสมของกระบวนการ และข้อเสนอแนะในการนำ LIFE-LEAD Model ไปใช้ต่อยอดในบริบทอื่น

ผลการวิจัย

1. โรงเรียนอนุบาลเชียงของได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตผ่านโครงการที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตจริงของเด็ก ได้แก่ กิจกรรมสภากีฬ กิจกรรมห้าห้องชีวิตพัฒนานิสัย และกิจกรรม 5 ส. โดยใช้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และลงมือปฏิบัติจริง

2. เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในด้านความกล้าแสดงออก ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยรวมเพิ่มขึ้นจาก 2.94 เป็น 4.41 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์เชิงบวกของ LIFE-LEAD Model

3. LIFE-LEAD Model ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน สามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการออกแบบกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนปฐมวัยอื่นได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนอนุบาลเชียงของสามารถดำเนินกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมสภาจิ๋ว กิจกรรมทำห้องชีวิตพัฒนานิสัย และกิจกรรม 5 ส. ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทจริงของเด็ก สะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมของกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) และการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาทักษะชีวิตในระดับปฐมวัย ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hohmann & Weikart (1995) ที่ระบุว่าเด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีโอกาสลงมือทำจริงและมีบทบาทในกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา ภาวะผู้นำในเด็ก

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณยังแสดงให้เห็นว่า เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมภาวะผู้นำเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านความกล้าแสดงออก ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Katz (1993) ที่ชี้ว่า ภาวะผู้นำในเด็กเกิดขึ้นจากการได้มีโอกาสแสดงออก รับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมาย การที่เด็กได้ฝึกตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้สถานการณ์จริง ช่วยส่งเสริมความมั่นใจในตนเองและพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นรากฐานของการเป็นผู้นำที่ดีในอนาคต

นอกจากนี้ LIFE-LEAD Model ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดเชิงทฤษฎีร่วมกับบริบทของโรงเรียนไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 8 ด้านที่ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม ทักษะการคิด และทักษะทางสังคมอย่างรอบด้าน จึงสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับเด็กปฐมวัย และยังสามารถประยุกต์ใช้กับบริบทของโรงเรียนอื่นที่มีความหลากหลายได้อย่างยืดหยุ่น เป็นการยืนยันถึงศักยภาพของโมเดลนี้ในการเป็นเครื่องมือสำหรับส่งเสริมทักษะชีวิตและภาวะผู้นำได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรมีการขยายผลการใช้ LIFE-LEAD Model ไปยังโรงเรียนระดับปฐมวัยในบริบทอื่น เพื่อศึกษาความเหมาะสมและประสิทธิผลในพื้นที่ที่หลากหลาย

1.2 ควรจัดให้มีการพัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

ควรศึกษาความต่อเนื่องของผลลัพธ์ในระยะยาว เช่น การติดตามภาวะผู้นำของเด็กหลังจากกิจกรรมผ่านไปแล้ว 3-6 เดือน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

2.1 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิตควบคู่ภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และวางระบบสนับสนุนครูในการประเมินผลพฤติกรรมเด็กอย่างเป็นระบบ

2.2 ควรบูรณาการกิจกรรม LIFE-LEAD กับวิถีชีวิตประจำวันของโรงเรียน เช่น การดูแลสิ่งแวดล้อม การดูแลเพื่อน การมีเวรประจำวัน เพื่อให้การฝึกพฤติกรรมเป็นธรรมชาติและมีความต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย” โดยใช้ LIFE-LEAD Model สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากหลายภาคส่วน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมายังบุคคลและหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ให้แนวคิดทางวิชาการที่ถูกต้อง ตลอดจนเป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการส่งเสริมทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย โดยการพัฒนารูปแบบ LIFE-LEAD Model ให้เกิดความสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ที่เอื้อเฟื้อเวลา ความร่วมมือ และข้อมูลอันมีค่าที่จำเป็นต่อการเก็บข้อมูลในภาคสนาม ทำให้การทดลองใช้กิจกรรมในชั้นเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ที่สนับสนุนด้านนโยบายและการอนุญาตให้ดำเนินการวิจัยในสถานศึกษาในสังกัด

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยพบว่า การส่งเสริมทักษะชีวิตผ่านกิจกรรมที่ออกแบบภายใต้กรอบแนวคิด LIFE-LEAD Model ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การคิดยืดหยุ่น การควบคุมอารมณ์ การริเริ่มภาวะผู้นำ การเสริมพลัง ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ สามารถพัฒนา ภาวะผู้นำในเด็กปฐมวัย ได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านความกล้าแสดงออก ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นคือ “การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ” ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สามารถเป็นต้นแบบของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาระดับปฐมวัยอื่น ๆ และแสดงให้เห็นว่าแนวคิด LIFE-LEAD Model มี

ความยืดหยุ่นและประยุกต์ใช้ได้ในการบริหารเรียนรู้จริง เพื่อสร้างรากฐานทักษะชีวิตและภาวะผู้นำให้กับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กานต์รวี ดาวเรือง. (2558). *ทักษะชีวิตและการวางแผนการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน (ชาย) หลังออกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน*. วิทยานพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนิษฐา สุขทวี. (2562). *แนวทางการสร้างเครือข่ายกิจกรรมจิตอาสาที่ส่งเสริมทักษะชีวิตด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครนายก*. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 3(3): 65-77.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ศิริมงคล ทนทอง และสันติ วิจักขณาลัญญ์. (2567). องค์ประกอบทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัยในยุคการเปลี่ยนแปลง. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(12), 570–585.
- Galinsky, E. (2010). *Mind in the making: The seven essential life skills every child needs*. HarperStudio.
- Hohmann, M., & Weikart, D. P. (1995). *Educating young children: Active learning practices for preschool and child care programs*. HighScope Press.
- Katz, L. G. (1993). *The disposition to lead*. In *Leadership in early childhood education* (pp. 12–18). Urbana, IL: ERIC Clearinghouse on Elementary and Early Childhood Education.
- Morrison, G. S. (2000). *Early childhood education today* (8th ed.). Merrill/Prentice Hall.
- National Association for the Education of Young Children. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8* (3rd ed.). NAEYC.
- World Health Organization. (1997). *Life skills education for children and adolescents in schools* (Programme on Mental Health, WHO/MNH/PSF/93.7A Rev. 2). WHO.